

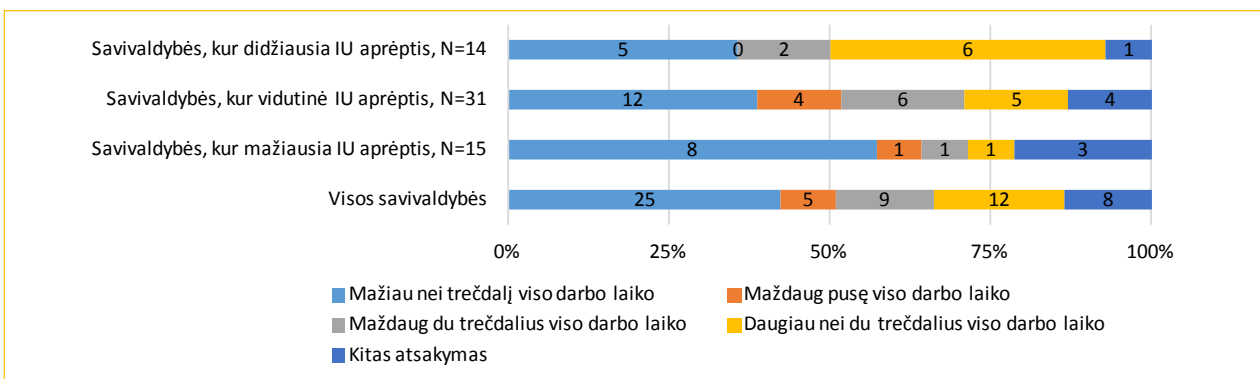
Dr. Albinas Kalvaitis

Edukologai teigia, kad institucinis ikimokyklinis ugdymas yra būtinas kiekvienam vaikui, nes taip padedami tvirti pagrindai vaiko tolesnei mokymosi sėkmei. Kokybiškas ikimokyklinis ugdymas ypač svarbus socialinę riziką patiriančių šeimų vaikams siekiant, kad jie gautų tvarius mokymosi pagrindus. Dėl šių priežasčių 2019 m. gegužės 22 d. ES Taryba paskelbė rekomendaciją „Dėl kokybiškų ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemų“, kurioje išreiškiama nuostata, kad kiekvienas ES valstybėse gyvenantis vaikas turi turėti galimybę gauti kokybiškas ikimokyklinio ugdymo paslaugas ir privalo šia galimybe pasinaudoti. Įvairiose Lietuvos savivaldybėse gyvenantys ikimokyklinio amžiaus vaikai nevienodai dalyvauja ikimokyklinio ugdymo programose. Švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) duomenimis, mažiausia 3–5 metų vaikų dalis pagal ikimokyklinio ugdymo programas ugdoma Pagėgių savivaldybėje (58 proc.), gausiausia – Šiaulių mieste (92 proc.). Ikimokyklinio ugdymo organizavimas yra savivaldybių savarankiškoji funkcija, todėl iškilo poreikis aiškintis, kaip kiekvienoje šalies savivaldybėje sprendžiami ikimokykliniam ugdymui kilę iššūkiai. 2020 m. spalio mėn. buvo apklausti visų 60 savivaldybių administracijų švietimo padalinių specialistai, atsakingi už ikimokyklinio ugdymo organizavimą savo savivaldybėje.

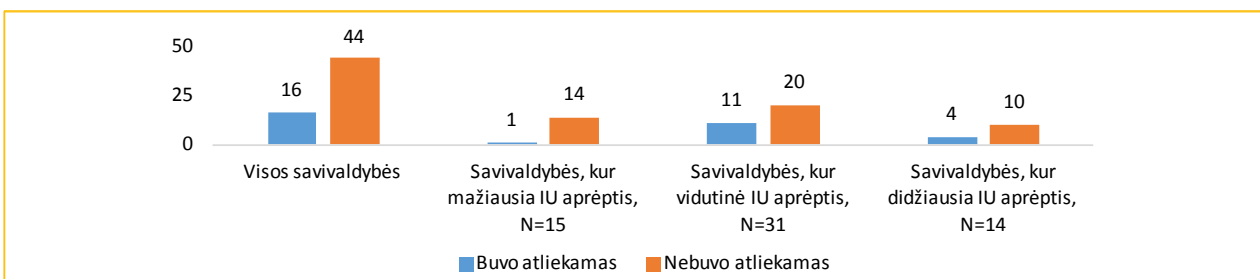
Pagrindinės analizės išvados ir rekomendacijos:

- Dažnai už ikimokyklinio ugdymo organizavimą atsakingas savivaldybės administracijos pareigūnas tiesiogiai ikimokykliniam ugdymui tegali skirti trečdalį ar dar mažiau savo darbo laiko, nes dar atsako ir už kitokių, nebūtinai susijusių su bendruoju ugdymu ar netgi su švietimu apskritai, problemų sprendimą. Todėl būtina skatinti savivaldybių tarybas, pirmiausia tų savivaldybių, kuriose ikimokyklinio ugdymo aprėptis mažiausia, sudaryti sąlygas atsakingam už ikimokyklinio ugdymo plėtrą pareigūnui labiau koncentruotis į šią sritį.
- Savivaldybėse retai atliekami periodiniai gyventojų, suinteresuotų ikimokyklinio ugdymo plėtra, lūkesčių tyrimai, paprastai apie ikimokyklinio ugdymo teikimo sąlygas ir naujoves savivaldybių administracijos nesiekia gyventojus informuoti moderniais, savivaldybės gyventojams patogiais būdais.
- Būtina organizuoti kryptingą pagalbą, taip pat ir valstybės, socialinę riziką patiriančioms šeimoms leisti savo vaikus ugdytis pagal ikimokyklinio ugdymo programą.
- Šiuo metu savivaldybių administracijų specialistai, atsakingi už ikimokyklinio ugdymo plėtrą savo savivaldybėje, yra mažiau orientuoti į plėtrą, o labiau siekia išlaikyti esamą ikimokyklinio ugdymo situaciją. Būtina tokią savivaldybių administracijų darbuotojų nuostatą keisti.

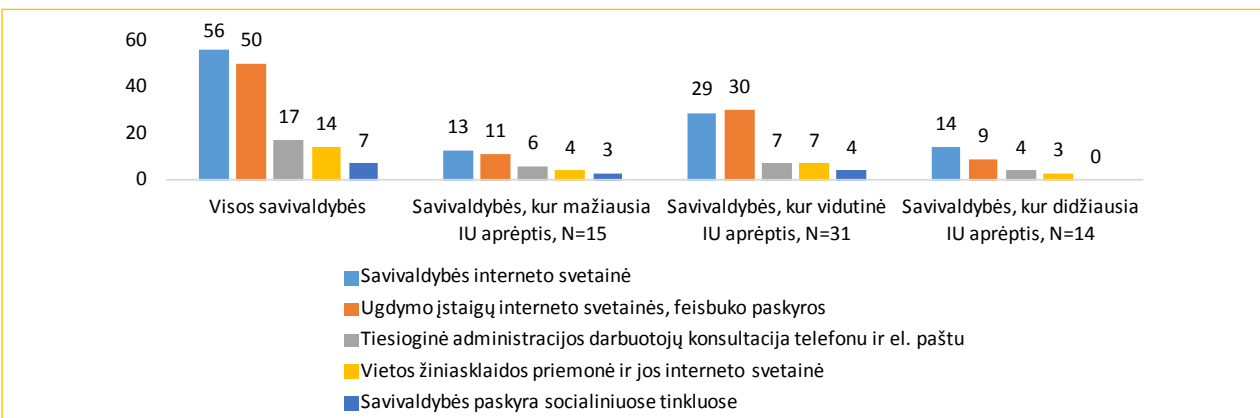
Respondento kasdienės veiklos, sprendžiant ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo problemas, dalis apskritai ir pagal ikimokyklinio ugdymo aprėptį savivaldybėje (respondentų skaičius)¹

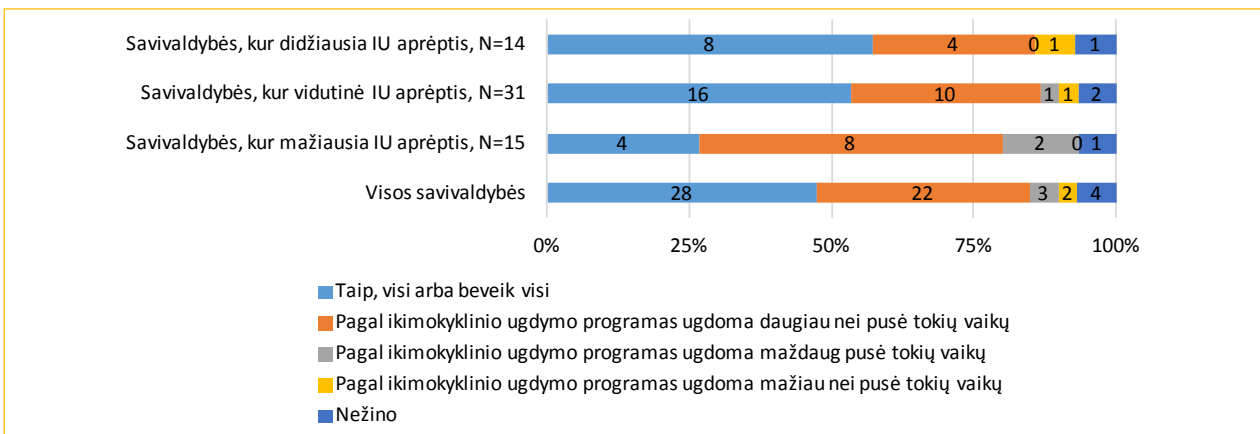
Gyventojų lūkesčių ir poreikių analizavimas apskritai ir pagal ikimokyklinio ugdymo aprėptį savivaldybėje (respondentų skaičius)

Respondentų nurodyti gyventojų informavimo apie ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo aktualijas būdai apskritai ir pagal ikimokyklinio ugdymo aprėptį savivaldybėje (respondentų skaičius)

Respondento įvertinta ikimokyklinio ugdymo programose dalyvaujančių vaikų iš socialinės rizikos šeimų dalis savivaldybėje apskritai ir pagal ikimokyklinio ugdymo aprėptį (respondentų skaičius)²

¹ Vienas respondentas į klausimą neatsakė.

² Vienas respondentas į klausimą neatsakė.